



## Korn eller hestebønner – en økonomisk betragtning

Beregning viser, at avler man 31 hkg pr ha i hestebønner, skal man avle 32 hkg pr. ha. i vinterhvede og 43 hkg i vårbyg per ha, for at det økonomisk balancerer.

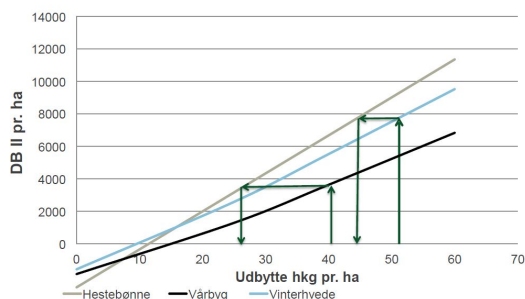
Først så chefkonsulent Inger Bertelsen, Videncentret for Landbrug, Økologi på, hvad der skal dyrkes i hestebønner i hektokilo per hektar (hkg pr. ha), hvis det skal kunne betale sig i forhold til at dyrke korn, og bagefter så hun på, hvad man i gennemsnit høster af hestebønner holdt op mod, hvis man økonomisk skal kunne matche udbyttet i korn.

Promilleafgiftsfonden for landbrug



Se 'European Agricultural Fund for Rural Development'

### Sammenhæng mellem udbytte og DB II JB 5-6, indkøbspris gylle 20 kr. pr. tons



Klik på figuren for stor udgave

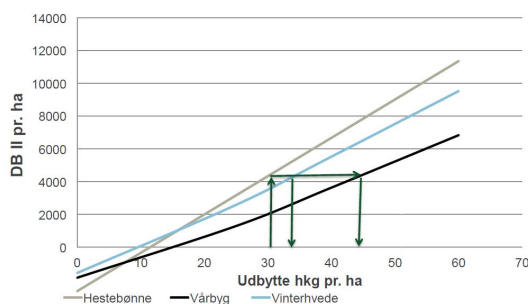
Inger Bertelsen har regnet lidt på det, og har udformet diagrammet. X-aksen viser udbytte i hkg pr. ha og y-aksen DB2 per ha. I beregningen er jorden en JB5-6 og indkøbsprisen for gyllen er 20 kr. per ton og udbringningsprisen er sat til 25 kr. Derudover har Inger Bertelsen brugt de aktuelle priser på korn og hestebønner, dvs. prisen for hestebønne er 2,70 kr., vinterhvede er 2,50 kr. og vårbyg er sat til 1,90 kr.

Ifølge Farmtal Onlines kalkuler kan man avle 52 hkg pr. ha i vinterhvede til brød. Hvis man skal have det samme dækningsbidrag i hestebønner, skal man avle ca. 43 hkg pr. ha. Vårbyg i foderkvalitet har et lidt lavere niveau i dækningsbidrag, her avler man i gennemsnit 40 hkg pr. ha. Her skal man avle 26 hkg pr. ha i hestebønner, for at det går lige op.

### Udbytte i hestebønner

Men hvad avler man i hestebønner i Danmark? Inger Bertelsen fortæller, at man i gennemsnit kan regne med et udbytte på 31,0 hkg pr. ha. Udbytteerne stammer fra forsøg fra forskellige steder i landet, og de varierer meget - fra 52,7 til 0 hkg pr. ha i udbytte.

### Sammenhæng mellem udbytte og DB II JB 5-6, indkøbspris gylle 20 kr. pr. tons



Klik på figuren for stor udgave

Set i forhold til andre afgrøder vil et udbytte på 31 hkg pr. ha i hestebønner betyde, at man skal avle 32 hkg pr. ha. i vinterhvede og i vårbyg skal man avle 43 hkg pr. ha., for at det balancerer.

Inger Bertelsen mente, at det er sådanne overvejelser, man både som landmand og konsulent bør gøre sig; altså hvad kan jeg avle på min bedrift, og hvad er fornuftigt at dyrke. Det at få bælgplanter ind i sædskiftet vil værdisættes forskelligt fra ejendom til ejendom, men på mange planteavlbrug vil der være behov for at få bælgplanter ind ca. hver 5 år, og her er hestebønner et godt bud.

### Lavere sjællandske udbytter

Inger Bertelsen fremlagde disse resultater på Hestebønne mødet, arrangeret i projekt ØkoProtein af Videncentret for Landbrug, Økologi. På mødet kom det også frem, at erfaringerne var, at der er lavere udbytter i hestebønner på Sjælland end i Jylland. Mødedeltagerne, herunder konsulent Jesper Hansen, Gefion, overvejede følgende faktorer for de lavere udbytter på Sjælland: Stort sukkerroe-areal i sydlige Sjælland betyder større skadedyrstryk end i nordlige Sjælland. Sjælland får mindre nedbør, og det betyder også noget; hestebønner, der er velforsynede med vand, er mere modstandsdygtig over for luseangreb. Hestebønner, der går mere i stå i deres vækst på grund af vandmangel, er mere modtagelige over for luseangreb. I øvrigt forlyder det fra Sjælland, at man i 2013 ikke har haft de store luseproblemer.

På mødet fortalte Inger Bertelsen, at det er vigtigt at have in mente, at vi indimellem får store angreb af bladlus. Der har været 20 år mellem katastrofeårene, så sagt med et smil på læben, mente Inger Bertelsen, at vi har 10 år endnu, inden det vil gå galt. Hun mente, at hestebønner ikke bør behandles anderledes end andre afgrøder, når det gælder risici for det dårlige år. Det vil komme, altså det vanskelige år, men kan man sin metier med at dyrke hestebønner, er det en ganske fornuftig afgrøde. Hun mener heller ikke, at der er udsigt til løsning af luseproblemet på kort sigt, men at man arbejder med problemet.

ØkoProtein er et fireårigt projekt, som baner vejen for, at de danske økologiske husdyr kan fodres med dansk økologisk og GMO-frit proteinfoder. Videncentret for Landbrug, Økologi står bag projektet i samarbejde med Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Aarhus Universitet, en række firmaer og flere økologiske landmænd. Projekt ØkoProtein afholdt Hestebønnedag torsdag den 5. september 2013 med faglige oplæg fra ind- og udland samt markebesøg



Chefkonsulent Inger Bertelsen, Videncentret for Landbrug, Økologi mener at hestebønner en fornuftig afgrøde.  
Foto: Tomas Fibiger Nørfelt, Videncentret for Landbrug, Økologi